C/2026/3939

1.9.2026.

PREPORUKA VIJEĆA

od 10. srpnja 2026.

o ekonomskim, socijalnim, strukturnim i proračunskim politikama te politikama zapošljavanja Finske

(C/2026/3939)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.

(2) Komisija je 25. studenoga 2025. donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Finske za 2026. Komisija je istog dana na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Finska nije utvrđena kao jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([2]), a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe – inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost – ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Otkako je objavljen, Kompas konkurentnosti služi kao temelj za rad u sklopu europskog semestra, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima EU-a i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(4) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ([3]). Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, odigrali su ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se u tim planovima moralo djelotvorno poraditi na svim ili na znatnom dijelu izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, i te su se preporuke morale uzeti u obzir u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma te ih nadograđivati, posebno one koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.

(5) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Finsku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Finske u smislu preporuka koje su joj upućene 2025. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Finske. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Finska suočava. Ocijenjen je i napredak Finske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(6) Vijeće je 20. siječnja 2026. donijelo Preporuku na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Finskoj ([4]). Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 1,3 % u 2026., 1,5 % u 2027. i 1,8 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2024., od 2,5 % u 2026., 4,1 % u 2027. i 5,9 % u 2028. Korektivno kretanje neto rashoda utvrđeno u toj preporuci zamjenjuje maksimalne stope rasta neto rashoda za 2026. i nadalje utvrđene Preporukom od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Finske ([5]) ([6]). Međutim, maksimalne stope rasta neto rashoda utvrđene u toj uredbi za 2025., koje su iznosile 1,6 % godišnje i 5,3 % kumulativno u odnosu na baznu godinu 2023., i dalje su relevantne za procjenu usklađenosti do 2025. i uključujući tu godinu. Na temelju Komisijine ocjene djelotvornih mjera od 3. lipnja 2026. ([7]), postupak u slučaju prekomjernog deficita za Finsku je u mirovanju.

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Finskoj dopušta odstupanje od maksimalne stope rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju), (SL C, C/2025/3966, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([5]) Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Finske (SL C, C/2025/656, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/656/oj).

([6]) I dalje se primjenjuju točka 2. i Prilog II. (Skup reformi i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe na sedam godina) iz Preporuke Vijeća od 21. siječnja 2025.

([7]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci naslovljena „Europski semestar 2026. – Proljetni paket”, COM(2026) 200 final.

(7) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu ([8]), a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Finske od 8. srpnja 2025. Vijeće je na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Finskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda ([9]). Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Finskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećani rashodi za obranu ne ugroze fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

(8) Finska je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. ([10]) u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda, provedbi reformi i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe te provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama koje su joj upućene u okviru europskog semestra. Izvješće o mjerama poduzetima u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita uključeno je u godišnje izvješće o napretku.

(9) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 0,2 %, a inflacija mjerena HIPC-om 1,8 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 0,8 % u 2026. i za 1,4 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 2,4 % u 2026. i 1,9 % u 2027.

(10) Prema podacima Eurostata ([11]) deficit opće države u Finskoj se s 4,4 % BDP-a u 2024. smanjio na 3,4 % BDP-a u 2025. Smanjenje deficita u 2025. uglavnom je rezultat mjera kojima se povećavaju prihodi, kao što su povećanje stope PDV-a provedeno krajem 2024. i skroman rast rashoda. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 4,5 % BDP-a u 2026. i 4,6 % BDP-a u 2027. Povećanje u 2026. uglavnom je rezultat većih državnih ulaganja, povezanih s isporukom borbenih zrakoplova F-35, djelomično odgođenih 2025., te plaćanja viših kamata.

(11) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([12]), koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. kontrakcijski, za 1,5 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan, za 0,7 % BDP-a, a u 2027. uglavnom neutralan.

(12) Prema podacima Eurostata ([13]) dug opće države u Finskoj se sa 82,4 % BDP-a krajem 2024. povećao na 88,5 % BDP-a krajem 2025. Povećanje udjela duga u 2025. uglavnom je rezultat trajnog državnog deficita, velike pozitivne prilagodbe stanja i tokova te skromnog rasta nominalnog BDP-a. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se povećanje udjela duga u BDP-u na 91,2 % do kraja 2026. i daljnje povećanje na 93,1 % do kraja 2027. Povećanje u 2026. uglavnom je posljedica većeg državnog deficita, koji je samo djelomično neutraliziran bržim rastom nominalnog BDP-a, a prilagodba stanja i tokova ima neznatnu ulogu.

([8]) Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([9]) Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Finskoj dopušta odstupanje od maksimalne stope rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3966, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([10]) Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

([12]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

([13]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

(13) Prema podacima Eurostata ([14]) ukupni rashodi opće države za obranu u Finskoj iznosili su 1,7 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 0,5 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 2,6 % BDP-a, što odgovara povećanju od 1,4 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021. ([15])

(14) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Finska nije donijela nove mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća ([16]).

(15) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Finskoj pali su za 0,7 % u 2025. i kumulativno se povećali za 2,6 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. niži je od maksimalne stope rasta koju je Vijeće preporučilo u siječnju 2025. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, i kumulativna stopa rasta neto rashoda ispod je preporučene maksimalne stope rasta.

(16) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Finskoj povećati za 4,1 % u 2026. i kumulativno za 3,3 % u 2025. i 2026. Predviđeni rast neto rashoda u 2026. viši je od maksimalne stope rasta koju je Vijeće preporučilo u siječnju 2026., što odgovara odstupanju od 1,5 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će i kumulativna stopa rasta neto rashoda biti veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 0,5 % BDP-a u kumulativnom smislu. Međutim, na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu predviđeno odstupanje u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.

(17) U preporuci kojom se potvrđuje srednjoročni plan Finske utvrđene su reforme i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe i rokovi njihove provedbe. Uzimajući u obzir informacije koje je Finska dostavila u svojem godišnjem izvješću o napretku, Komisija smatra da provedba ključnih koraka tih reformi i ulaganja, koji su trebali biti dovršeni do 30. travnja 2026., uglavnom dobro napreduje. Kad je riječ o smanjenju deficita okruga za usluge dobrobiti, iako se rast rashoda usporio, akumulirani deficiti nekih okruga smatraju se prevelikima da bi se ispravili do kraja 2026. a da se ne ugrozi pružanje usluga. Vlada je stoga predstavila prijedlog za produljenje roka do kraja 2029. za regije s vjerodostojnim planovima za rješavanje deficita. Komisija smatra da je Finska općenito ispunila svoje obveze na zadovoljavajući način ([17]). Finska je suočena s trajnim izazovima u pogledu fiskalne održivosti. U 2025. Deficit opće države dosegnuo je 3,4 % BDP-a, a državni dug povećao se na 88,5 % BDP-a.

([14]) Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).
([15]) NATO-ova definicija potrošnje za obranu razlikuje se od definicije iz klasifikacije funkcija države (COFOG). Osim toga, mogle bi postojati razlike zbog vremena evidentiranja rashoda, posebno za vojnu opremu, jer se u izvješćima NATO-a ne slijede pravila iz nacionalnih računa za vrijeme evidentiranja.
([16]) Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).
([17]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci naslovljena „Europski semestar 2026. – Proljetni paket”, COM(2026) 200 final.

Iako je vlada 2023. i 2024. donijela snažne mjere konsolidacije a u proračun za 2026. uključene su i dodatne mjere, ne očekuje se da se javni dug stabilizira bez dodatnih intervencija. Javni rashodi, iznosili su 57,7 % BDP-a i ostali su najviši u Uniji 2024. Poboljšanje učinkovitosti javne potrošnje ključno je za ponovnu uspostavu fiskalnog prostora, očuvanje prostora za potrebna javna ulaganja i rješavanje pritisaka na rashode povezanih sa starenjem stanovništva. Analize rashoda mogu pomoći u utvrđivanju načina za povećanje djelotvornosti javnih rashoda. Očekuje se da će godišnje ciljane analize rashoda prvi put biti dovršene 2026., a novo sveobuhvatno preispitivanje planira se prije izbora 2027. Za Finsku bi bilo korisno da zadrži praksu izrade redovitih i detaljnih analiza rashoda s jasnim i provedivim preporukama te sustavnog uzimanja njihovih rezultata u obzir u proračunskom postupku. To je posebno važno za sustav socijalne zaštite, u kojem su rashodi 2024. iznosili 26 % BDP-a, što je znatno iznad prosjeka Unije od 19 % BDP-a. Finski sustav socijalne zaštite sveobuhvatan je, ali složen i mogao bi destimulirati rad. Od 2023. doneseno je nekoliko reformi za pojednostavnjenje i poboljšanje učinkovitosti sustava i jačanje poticaja za rad, uključujući reformu općih naknada socijalne sigurnosti i sveobuhvatnu reformu socijalne pomoći, koje stupaju na snagu 2026. Iako se očekuje da će se tim dvjema reformama poboljšati učinkovitost i poticaji za rad, njihov je učinak na fiskalnu održivost i dalje neizvjestan. Istodobno se povećao rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti, a procjene učinka pokazuju da su nedavne reforme pogodile ranjive skupine više nego što se očekivalo. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti rješavanju potreba ranjivih skupina uz istodobno poboljšanje učinkovitosti potrošnje.

(18) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.

(19) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u Finskoj, brža je od prosjeka EU-a kad je riječ o plaćanjima, ali u odabiru projekata i dalje je ispod prosjeka EU-a. Važno je zadržati trenutačni zamah i osigurati učinkovitu provedbu ulaganja uz maksimalno povećanje učinka ulaganja na terenu. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Finska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja ([18]), provode brzo i djelotvorno.

(20) Kao država članica koja je dio istočne vanjske granice EU-a, Finska se suočava s pritiscima na potrošnju povezanu s obranom i otpornosti na hibridne prijetnje, kao i sa specifičnim izazovima koji utječu na dinamiku gospodarskog i socijalnog razvoja.

(21) Finska je suočena i s nekoliko izazova povezanih s konkurentnošću, dekarbonizacijom, zapošljavanjem i provedbom reforme socijalnih i zdravstvenih usluga.

([18]) Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

(22) Finska je u Uniji jedna od zemalja s najboljim rezultatima u inovacijama, ima visokokvalificirano stanovništvo i mnogo stručnjaka za IKT, poduzeća masovno koriste digitalne tehnologije, snažna su međunarodna suradnja u istraživanjima i ulaganja u poduzetnički kapital i ima dinamični ekosustav *start-up* poduzeća, najviše u području duboke tehnologije. Rashodi za istraživanje i razvoj kontinuirano rastu prema nacionalnom cilju od 4 % BDP-a do 2030. Međutim, ti dobri rezultati u području inovacija nisu doveli do snažnijeg rasta produktivnosti, koja je i dalje slaba od pada sektora elektronike početkom 2010-ih. Kako bi inovacije učinkovitije doprinijele rastu, rezultate istraživanja potrebno je komercijalizirati i širiti u cijelom gospodarstvu. Suradnja između poduzeća i akademske zajednice važan je kanal za komercijalizaciju inovacija. U Finskoj je suradnja između poduzeća koja se bave inovacijama te sveučilišta i istraživačkih ustanova s vremenom opala, a korporativno financiranje istraživanja i razvoja u visokom obrazovanju stagnira. MSP-ovi se posebno suočavaju s poteškoćama u suradnji sa sveučilištima i istraživačkim organizacijama te u pristupu relevantnim instrumentima financiranja. Oslabjela je i potpora inovacijskim aktivnostima koje nisu istraživanje i razvoj, što može otežati prihvaćanje inovacija na tržištu. Iako su se povećala dodatna sredstva za suradnju između poduzeća i istraživačkih organizacija, daljnjim jačanjem zajedničkih projekata industrije i sveučilišta doprinijelo bi se jačanju prijenosa znanja. Za poboljšanje komercijalizacije inovacija potrebne su i snažnije poduzetničke vještine i potpora istraživačima. Iako je Finska uvela poduzetničko obrazovanje na različitim razinama, još ne postoji sveobuhvatna strategija za jačanje poduzetničkih sposobnosti istraživača. Općenito, za Finsku bi bilo korisno da održava povoljne uvjete za napredak ekosustava istraživanja i razvoja, među ostalim osiguravanjem strateške upotrebe regionalnih i lokalnih inovacijskih strategija, uz poštovanje ograničenog fiskalnog prostora.

(23) Finska ima dinamičan ekosustav *start-up* poduzeća. Iako su ulaganja poduzetničkog kapitala po BDP-u iznad prosjeka EU-a, rast je i dalje trajan izazov jer su domaći fondovi često premaleni za vođenje ili zajedničko ulaganje u kasnije faze financiranja. Bankovno kreditiranje široko je dostupno, ali to nije pravi instrument za financiranje širenja *start-up* poduzeća. Zbog toga bi inovativna poduzeća, posebno ona u kapitalno intenzivnim sektorima, mogla imati poteškoća u osiguravanju financiranja rasta i preseliti se u inozemstvo ili financiranje tražiti na stranim tržištima. Iako je pristup financiranju općenito primjeren i iako je, među ostalim mjerama, nedavna revizija strategije investicijskog društva u državnom vlasništvu TESI pomogla da se uklone nedostaci u opsežnom financiranju, potrebne su dodatne mjere da se osigura adekvatan dotok kapitala u visokoinovacijska poduzeća. Proširenjem pristupa financiranju za *scale-up* poduzeća doprinijelo bi se rastu poduzeća, širenju inovacija i otvaranju radnih mjesta, a potaknuo bi se i ukupni rast produktivnosti. Bilo bi korisno da takve politike uključuju: i. poticanje sudjelovanja malih ulagača na rastućim tržištima, npr. povećanjem privlačnosti i fleksibilnosti štednih računa u dionicama (*osakesäästötili* – OST) kako bi se štednja kućanstava usmjerila prema brzorastućim poduzećima; ii. pojednostavnjenje prekograničnih postupaka ulaganja za ulagače; iii. uvođenje ciljanih poreznih poticaja za ulaganja u *scale-up* poduzeća i brzorastuća poduzeća reformom poreznog tretmana poduzetničkog kapitala; i iv. reformu oporezivanja dividendi neuvrštenih trgovačkih društava.

(24) Finska je malo, otvoreno gospodarstvo suočeno s izazovima gospodarske sigurnosti, posebno zbog oslanjanja na globalne lance vrijednosti. U osiguravanju ključnih gospodarskih tokova važno je da Finska nastavi razvijati kapacitete za sprečavanje, reagiranje i prilagodbu na moguće poremećaje, uključujući kibernetičke i hibridne poremećaje te poremećaje u kritičnoj infrastrukturi bitnoj za gospodarstvo. Velik broj poduzeća u Finskoj prijavio je sigurnosne incidente u području IKT-a s posljedicama. Nadalje, niz incidenata koji utječu na podmorsku kritičnu infrastrukturu u regiji Baltičkog mora otkriva ranjivost kritične infrastrukture za prijenos podataka, plina i električne energije. Za Finsku bi bilo korisno da mjerama kao što su zaštita kritične infrastrukture i održavanje najsuvremenije kibernetičke sigurnosti podupre strateške lance vrijednosti i gospodarske tokove.

(25) Finska je u svoje zakonodavstvo prenijela cilj ugljične neutralnosti do 2035. Za postizanje tog cilja treba ubrzati napredak u smanjenju neto emisija ugljika. Finska je odlučnim mjerama smanjila emisije iz proizvodnje energije, a provedena su i velika ulaganja radi brže dekarbonizacije industrije.

(26) Kontinuirani napori za dekarbonizaciju industrije važni su i za smanjenje emisija i kao izvor konkurentnosti. Čisti industrijski razvoj u središtu je budućeg poslovnog modela Finske. Finska ima najniže cijene električne energije u EU-u, što je velika prednost za industrije koje su već zamijenile upotrebu fosilnih goriva. To je usko povezano s povećanim ulaganjem u čiste tehnologije i kružno gospodarstvo. Iako je Finska predvodnik u razvoju čistih tehnologija kao što su energija vjetra na kopnu, održivi energetski sustavi, baterijska infrastruktura i zeleni vodik, potrebna su daljnja ulaganja da bi se te tehnologije razvile u utržive sektore koji će postati temelj finskoga gospodarstva. Kako bi smanjila ovisnost o uvozu ključnih materijala i industrijskih ulaznih materijala, Finska treba poboljšati stopu kružne upotrebe materijala i produktivnost resursa, koje su i dalje među najnižima u EU-u. Osiguravanje dostupnosti zelenih vještina bit će ključno za potporu zelenoj tranziciji u industriji.

(27) Uloga prometnog sektora u postizanju klimatskih ciljeva Finske ključna je s obzirom na njegov veliki potencijal za daljnje smanjenje emisija. Za postizanje ciljeva Finske za 2030. u pogledu dekarbonizacije prometa potrebno je ubrzati ulaganja u područja koja uključuju elektrifikaciju osobnih vozila i mobilnost s nultom stopom emisija, povezanost javnog prijevoza radi smanjenja ovisnosti o automobilima i dekarbonizaciju prijevoza na velike udaljenosti, kao i reforme za daljnje poticanje te tranzicije. Takve mjere mogu Finskoj donijeti konkurentsku prednost i istodobno poduprijeti dekarbonizaciju sektora na socijalno pravedan i inkluzivan način.

(28) Zbog povećanih pritisaka na šume i emisija iz isušenih tresetišta raste erozija ponora ugljika. Finske šume tradicionalno su djelovale kao veliki ponor ugljika, ali nedavni su događaji znatno smanjili ponore. Predložene su mjere za povećanje rasta šuma i jačanje otpornosti šuma. Međutim, područje primjene tih mjera ograničeno je i očekuje se da će za njihov učinak trebati mnogo vremena. Rast i otpornost šuma potrebni su kako bi se osiguralo srednjoročno i dugoročno povećanje prirodnih ponora radi usklađivanja s postizanjem cilja ugljične neutralnosti Finske. Osim zbog sječe, stope rasta šuma smanjile su se i zbog starosti šuma i zbog razloga povezanih s klimatskim promjenama, uključujući suše i povijesno visoke temperature. Nadalje, razlika između planiranih neto uklanjanja i cilja Finske u sektoru LULUCF-a za 2030. drugi je po veličini predviđeni manjak među državama članicama EU-a, no predviđanja uključuju veliku nesigurnost. Za poboljšanje ponora ugljika potrebno je ojačati održivo upravljanje zemljištem i veće ulaganje u otpornost na klimatske promjene. Potrebne su odlučne daljnje mjere kako bi se obnovio ponor ugljika i kako bi cilj ugljične neutralnosti Finske ostao ostvariv.

(29) Stopa nezaposlenosti povećala se u 2025. na 9,7 %, dijelom zbog većeg sudjelovanja na tržištu rada, a stopa zaposlenosti pala je na 76,3 %. Stopa dugotrajne nezaposlenosti narasla je u 2025. na 2,4 %, što je više od prosjeka EU-a. Stopa nezaposlenosti mladih 2025. dosegnula je 21,8 %, što je znatno iznad prosjeka EU-a, pri čemu je postotak mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih narastao na 11,0 %. Finska je uvela nekoliko mjera za aktiviranje radne snage, uključujući reformu sustava socijalne sigurnosti i uspostavu općinskih područja zapošljavanja. Međutim, nacionalni statistički podaci pokazuju da se sudjelovanje u aktivnim politikama tržišta rada od 2022. smanjilo. ([19]) Općine imaju visoke troškove isplata naknada za nezaposlenost i pružanja javnih usluga zapošljavanja, a potražnja za njima iznimno je visoka u razdoblju cikličkog pada. Napori da se aktivne politike tržišta rada preciznije usmjeravaju na skupine kojima su usluge potrebnije, kao što su mladi i dugotrajno nezaposleni, pomogli bi da se unaprijedi učinkovitost potrošnje i bolje potiče prelazak na posao u tako iznimnoj situaciji na tržištu rada.

(30) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Finskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.

([19]) Moguće je da je pad stope sudjelovanja precijenjen jer se samo zakonske službe za zapošljavanje prate i ocjenjuju na nacionalnoj razini. Općine također pružaju neobvezne usluge koje se ne prate na nacionalnoj razini.

(31) Produktivnosti, konkurentnosti i gospodarskom rastu Finske koristilo bi povećanje ponude kvalificiranih radnika, među ostalim formalnim obrazovanjem te usavršavanjem i prekvalifikacijom odraslih. Stopa stjecanja tercijarnog obrazovanja u Finskoj pala je 2025. na 38,2 %, što je ispod prosjeka EU-a od 44,8 % i znatno ispod cilja Finske da je do 2030. poveća na 50 %. Istodobno je stopa nezaposlenosti osoba s nižim sekundarnim obrazovanjem ili još nižim dosegnula 22,9 %, što pokazuje da je nedostatak vještina ozbiljna prepreka zapošljavanju. Unatoč visokim stopama upisa u područja znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike, manjak radne snage i dalje se javlja u nekim zanimanjima koja traže visokokvalificiranu radnu snagu. Proširenje ponude visokog obrazovanja u skladu s potražnjom na tržištu rada i povećanje broja osoba sa završenim tercijarnim obrazovanjem ključni su za dugoročno rješavanje problema nedostatka vještina.

(32) Reforma socijalnih i zdravstvenih usluga, kojom je početkom 2023. uveden novi sustav pružanja usluga, usporila je rast troškova i poboljšala pravedan pristup uslugama primarne zdravstvene zaštite. Međutim, među okruzima za usluge dobrobiti i dalje postoje razlike u financijskoj održivosti i pružanju usluga. Samoprijavljene nezadovoljene medicinske potrebe i dalje su među najvišima u Uniji. Istodobno, starenje stanovništva ugrožava otpornost i fiskalnu održivost finskog socijalnog i zdravstvenog sektora, uključujući sustav skrbi za starije. Jačanjem upravljanja socijalnim i zdravstvenim uslugama i modela financiranja za okruge za usluge dobrobiti, zajedno s integracijom različitih IT sustava i iskorištavanjem podataka i umjetne inteligencije, pomoglo bi se u rješavanju nezadovoljenih potreba, smanjio bi se rizik i još više smanjila neučinkovitost sustava pružanja usluga. Odgovori na te izazove doprinijeli bi i podupiranju uzlazne socijalne konvergencije, u skladu s drugom fazom analize socijalne konvergencije u sklopu okvira za socijalnu konvergenciju, koju su provele službe Komisije ([20]).

(33) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2026. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2026. Kad je riječ o Finskoj, preporuka br. 1 doprinosi provedbi prve, druge, treće i pete preporuke za europodručje, preporuka br. 2 doprinosi provedbi četvrte preporuke za ekonomsku politiku europodručja, preporuke br. 3 i br. 4 doprinose provedbi sedme preporuke za europodručje, a preporuka br. 5 doprinosi provedbi pete preporuke za europodručje,

PREPORUČUJE da Finska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Pridržavati se maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 20. siječnja 2026. s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju koju je aktiviralo Vijeće. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost te povećati pripravnost i pritom osigurati održivost duga i učinkovitost potrošnje te postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije uzrokovanog krizom budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetski intenzivnih poduzeća, održavaju poticaje za uštedu energije i da je njihov fiskalni trošak u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Nastaviti provoditi reforme i ulaganja na kojima se temelji produljeno razdoblje prilagodbe u skladu s preporukom Vijeća od 21. siječnja 2025. Poboljšati učinkovitost javne potrošnje provedbom redovitih i detaljnih analiza rashoda u kojima se utvrđuju konkretne mjere koje treba razmotriti u okviru proračunskog postupka, uključujući revizije sustava socijalne sigurnosti radi potpore dugoročnoj održivosti javnih financija, uz istodobno zadovoljavanje potreba ranjivih skupina.

2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete dogovorene u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja i fleksibilnosti predviđene u okviru kohezijske politike. Odgovoriti na jedinstvene socioekonomske i sigurnosne izazove te izazove u području civilne pripravnosti koji posebno utječu na regije na vanjskoj istočnoj granici EU-a, uključujući potrebu za ulaganjem u infrastrukturu dvojne namjene.

([20]) SWD(2026) 122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF)* (Druga faza analize socijalne konvergencije u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju (SCF)), 2026.

3. Podupirati ekosustav istraživanja i razvoja i poboljšati komercijalizaciju inovacija i) jačanjem suradnje između poduzeća i akademske zajednice u zajedničkim industrijsko-sveučilišnim projektima i ii) poboljšanjem poduzetničkih vještina i potpore istraživačima. Proširiti pristup financiranju *scale-up* poduzeća za inovativna *start-up* i brzorastuća poduzeća te ojačati ekosustav financiranja vlasničkim kapitalom. Jačati gospodarsku sigurnost, među ostalim u kritičnoj infrastrukturi i kibernetičkoj sigurnosti.

4. Smanjiti emisije ugljika poticanjem javnih i privatnih ulaganja u dekarbonizaciju industrije i prometa (među ostalim elektrifikacijom), u čiste tehnologije i rješenja kružnog gospodarstva te osiguravanjem održivog iskorištavanja zemljišta i šumskih resursa.

5. Poboljšati usmjerenost aktivnih politika tržišta rada. Riješiti problem nedostatka i neusklađenosti vještina prekvalifikacijom i usavršavanjem radne snage te proširenjem ponude visokog obrazovanja za vještine za kojima postoji najveća potražnja na tržištu rada. Dalje poboljšavati učinkovitost socijalnih i zdravstvenih usluga uz nastojanje da usluge budu dostupnije, pa i skrb za starije osobe.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

S. HARRIS